

Jette Schröder

THEATER 't GOUDEN RANDJE

Met illustraties van
Eefje Kuijl

kluitman

Meneer Vaslav

‘Mag ik nog even naar Juul?’ vraagt Fedde.

Feddes moeder kijkt niet op. Ze zit aan de keukentafel en tuurt naar het scherm van haar laptop.

‘Mam?’ vraagt Fedde.

Eindelijk tilt zijn moeder haar hoofd op. ‘Huh, wat?’

Fedde zucht. ‘Of ik naar Juul mag.’

Feddes moeder kijkt op de keukenklok. ‘Nog even dan. Maar om zes uur gaan we eten.’

Fedde pakt zijn jas van de kapstok. Hij haalt zijn bal uit de mand in het halletje en loopt de voordeur uit.

Voorzichtig schopt hij de bal voor zich uit over de galerij van de flat. Samen met zijn moeder woont hij op de vierde verdieping. Het is niet groot, maar wel gezellig. Er is een knusse woonkamer, een aparte keuken waar nog net een keukentafel en vier stoelen bij

Nur 282/W062601

Bisac JUV031060/JUV039060

© MMXXVI Uitgeverij Kluitman Alkmaar B.V.

© MMXXVI Tekst: Jette Schröder

© MMXXVI Illustraties: Eefje Kuijl

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Geen enkel deel van dit boek mag worden gebruikt voor het trainen van kunstmatige intelligentie.

kluitman.nl

jetteschroder.nl

eefjekuijl.com

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

passen, en er zijn twee kleine slaapkamertjes. Een voor zijn moeder, en een voor Fedde. En voor Frida natuurlijk, zijn hamster.

Fedde had altijd al een huisdier gewild. Het liefst een hond, maar dat vond zijn moeder niet handig op een flat. 'Daar heeft een hond veel te weinig ruimte,' had ze gezegd. 'En trouwens, wie moet die hond dan uitlaten? Jij bent op school, en ik ben aan het werk.'

Op zijn achtste verjaardag kreeg Fedde een hamster. Frida was zijn allerbeste vriendin, na Juul natuurlijk.

Juul zat bij hem in de klas. Ze kenden elkaar al vanaf dat ze een peuter waren. Toen zaten ze samen op de kinderopvang.

Op sommige punten leken Juul en Fedde op elkaar. Zo hielden ze bijvoorbeeld allebei van lezen. Juul las graag mooie verhalen, en ze vond het ook leuk om zelf verhalen te schrijven. Maar Fedde las juist liever boeken vol weetjes, bijvoorbeeld over dieren, dinosaurussen, stenen... Eigenlijk alles wat met de natuur te maken had.

Fedde had geen broertjes of zusjes, maar Juul had een broer én een zus. En ook nog twee katten en een paar goudvissen. Het was daar thuis een drukke boel!

Juul schopt de bal naar Fedde.

'Pas op,' zegt Juul.

Fedde kijkt om. Aan de overkant van de straat loopt een oude man. Hij heeft een baardje, en zijn witte haar wappert in de wind. De man duwt tegen een rollator. Het mandje zit vol met boodschappen.

Fedde klemt de bal onder zijn schoen.

De man schuifelt verder, maar dan gaat het mis. Het voorste wiel van de rollator blokkeert. De rollator kantelt, en een deel van de boodschappen klettert op de grond. De oude man kan maar net blijven staan.

Fedde en Juul rennen naar hem toe.

'Gaat het?' vraagt Juul bezorgd.

'Stom ding,' moppert de man. 'Eén wiel loopt steeds vast.'

Fedde knielt bij de rollator. 'Dat rechterwiel gaat heel stroef.'

'Het is ook een oudje,' zegt de man. 'Binnen loop ik liever met een stok.'

Fedde kijkt om zich heen. 'Woont u ver weg?'

De man schudt zijn hoofd. 'Een paar straten verder.'

'We lopen wel even met u mee,' zegt Juul. Ze pakt de gevallen boodschappen van de grond en stopt ze weer in het mandje. Dan geeft ze de man een arm.

Fedde duwt de rollator voor zich uit. Steeds als het voorwiel vastloopt, tilt hij het wagentje een stukje op. Het loopt heel onhandig.

'Hier woon ik,' zegt de man na een tijdje.

Met open mond blijven Fedde en Juul staan.

'Woont u h*ier*?', roept Juul uit. Ze staart naar het oude, vervallen gebouw dat in het midden van het kleine straatje staat. De licht-oranje verf op de gevel is gebladderd, en de ramen zijn afgeplakt met kranten.

Boven de dubbele deur hangt een houten bord. Het bord is zo

vies dat de letters haast niet meer leesbaar zijn.

‘Ik dacht dat dit gebouw leegstond,’ zegt Fedde verbaasd.

‘Dat is ook zo,’ zegt de man. ‘Of tenminste... Vroeger was het een theater, maar dat is het al heel lang niet meer. Twintig jaar geleden is het opgedoekt. Alleen ik woon er nog.’

De man rommelt in de zak van zijn oude jas. Dan haalt hij er met bevende handen een sleutel uit en steekt die in het slot van de deur.

Zelfs de voordeur is bijzonder. Heel breed, met kleine ruitjes en grote sjeke handgrepen.

‘Het gaat zo wel weer,’ zegt de man. ‘Reuze bedankt, jongens.’ Hij duwt de deur open en sjort aan de rollator, die blijft steken achter het voordeurstoepje.

‘Eigenlijk zou u een loopplank moeten hebben,’ zegt Fedde. ‘Voor uw rollator.’

‘Eigenlijk wel,’ zegt de man. ‘Die was er vroeger ook. Maar meestal lukt het wel, hoor.’

‘Laat mij maar.’ Fedde tilt de rollator het trapje op. Het zijn maar drie treden, maar het is toch best zwaar. Hij brengt het ding naar binnen. De hal van het gebouw is een beetje donker. Op de marmeren vloer staan dozen vol kranten en andere spullen. Aan een oude, stoffige kroonluchter bungelt een spin aan een draadje.

‘Het is een beetje rommelig,’ zegt de man verontschuldigend. ‘Maar bedankt voor het thuisbrengen. Ik heb me niet eens voorgesteld. Ik ben Nicolas Vaslav.’ Hij schudt eerst de hand van Juul, en dan die van Fedde.

‘Ik ben Juul,’ zegt Juul een beetje verlegen.

‘En ik ben Fedde.’

Meneer Vaslav glimlacht. ‘Dag Fedde en Juul. Leuk jullie ontmoet te hebben.’

Om kwart over zes rent Fedde de keuken binnen.

‘Sorry mam, ik ben iets later,’ hijgt hij. ‘Er was een man, en...’

Maar Feddes moeder duwt haar vinger tegen haar lippen. Ze zit nog steeds achter de laptop, en heeft haar telefoon aan haar oor.

Vast Richard, denkt Fedde.

Hij heeft zijn moeders baas maar een of twee keer gezien, maar toch heeft hij een hekel aan hem.

Richard belt supervaak, soms zelfs ’s avonds of in het weekend. Het gaat altijd over werk. Over cijfers en facturen en omzet, wat dat ook mag betekenen. En het lijkt wel of zijn moeder er altijd zenuwachtig van wordt.

‘Ja, precies,’ zegt zijn moeder ernstig knikkend. ‘En als die rapporten dan klaar zijn, kunnen ze rechtstreeks... Ja, nee, dat snap ik, ik zorg dat ze morgenochtend... Ja, afgesproken. Goed, tot morgen.’

Zuchtend verbreekt ze de verbinding. Dan kijkt ze op de klok en kreunt. ‘Is het al zo laat? Ik ben nog niet eens begonnen aan het eten. Ik heb helemaal geen zin om te koken.’

‘Zal ik anders even...’ Fedde wiebelt veelbetekenend met zijn wenkbrauwen.

Zijn moeder begint te lachen. ‘Even naar Ad Patat fietsen?’

maakt ze zijn zin af. 'Mooi niet. Dat hebben we afgelopen weekend ook al gedaan.'

'Tosti's dan?' vraagt Fedde hoopvol.

'Vooruit dan maar. Als jij die tosti's maakt, dan stuur ik nog één mailtje.'

Een kwartiertje later zitten Fedde en zijn moeder naast elkaar op de bank, allebei met een bord op schoot.

'Juul en ik hebben net een man geholpen. Zijn rollator deed het niet goed. Het wiel liep vast, en toen vielen zijn boodschappen uit de mand.'

'Lief van jullie,' zegt Feddes moeder.

'Het was een aardige man. Hij woont in het oude theatertje.'

'Echt waar?' zegt Feddes moeder. 'Je bedoelt dat vervallen gebouw? Ik dacht dat het leegstond.'

Fedde schudt zijn hoofd. 'Dat dacht ik ook, maar er woont dus iemand. Het theater is wel al twintig jaar gesloten.'

'Dat is zo.' Feddes moeder knikt. 'Het was al dicht toen wij hier kwamen wonen.'

Toen Fedde geboren werd, woonde zijn moeder nog bij opa en oma. Ze had eerst gereisd, en toen ze in verwachting raakte van Fedde, ging ze bij haar vader en moeder wonen. Twee jaar na Feddes geboorte verhuisden ze samen naar de flat.

Fedde heeft zijn vader nooit gekend. Zijn moeder heeft nooit veel over hem verteld, omdat ze niet veel van hem wist. Ze kenden elkaar maar kort. Ze waren erg verliefd geweest, maar elkaar ook weer uit het oog verloren. Fedde wist alleen dat het een Fransman was. Dat verklaarde misschien zijn donkere ogen en zijn lange, zwarte wimpers. Zijn moeder was blond, en haar ogen waren lichtgrijs van kleur.

Soms was het best lastig dat hij niks over zijn vader wist. Hij had vaak op school moeten uitleggen dat hij geen vader had. Nee, hij was niet dood, of tenminste... Niet voor zover Fedde wist. Hij was gewoon onbekend. Natuurlijk was Fedde nieuwsgierig naar hem. Wat voor man was het? Leek Fedde op hem? Maar zijn moeder had maar weinig over hem verteld. En als Fedde naar hem vroeg, begon ze vaak snel over iets anders. Net alsof ze het er niet over wilde

hebben. Daarom was Fedde maar gestopt met vragen stellen.

Fedde was eraan gewend dat hij geen vader had. Meestal was het ook niet erg. Hij had het samen met zijn moeder best fijn. Maar soms was hij jaloers op kinderen die wél een vader hadden. Zoals Joris, uit zijn klas. Die ging vaak vissen met zijn vader. Of Nabil, die hij vaak zag hardlopen met zijn vader. Of tenminste, Nabils vader liep hard, en Nabil fietste met hem mee op de stoep. Het zag er altijd gezellig uit.

Vorig jaar had Feddes moeder verteld dat ze al een paar maanden koffiedronk met een aardige man, en ze wilde graag dat Fedde hem zou ontmoeten. Hij heette Michiel, en ze had hem via een vriendin ontmoet. Fedde had er niet veel zin in gehad, maar hij had zijn best gedaan om aardig te doen. Gelukkig was Michiel óók heel aardig. Hij had Feddes stenenverzameling bewonderd, en de keer erop had hij zelfs een fossiel voor hem meegenomen.

Een paar maanden lang was Michiel regelmatig langsgekomen. In het begin had Fedde aan hem moeten wennen, maar hoe vaker hij Michiel zag, hoe aardiger hij hem was gaan vinden.

Michiel was wetenschapsjournalist. Hij schreef artikelen voor allerlei kranten en tijdschriften. Het liefst over dinosaurussen, opgravingen en oude bodemschatten.

Hij nam vaak iets mee voor Fedde. Een mooie steen of een schelp, en soms iets lekkers. En hij had Fedde ook een keer opgehaald van een schoolreisje toen zijn moeder in de file stond. Het was heel vreemd geweest om Michiel tussen alle ouders te zien staan. Fedde was zich rot geschrokken, maar Michiel had hem

meteen gerustgesteld: er was niets met zijn moeder aan de hand, behalve dan die ellendige file. Vervolgens waren ze naar de dichtstbijzijnde McDonald's gereden en had Michiel Fedde van alles gevraagd over het schoolreisje.

'Hij leek me aardig,' had Juul de volgende dag gezegd. 'Misschien gaan je moeder en hij wel trouwen.'

Maar een week later was het ineens uit tussen Michiel en zijn moeder. Zijn moeder had Fedde met betraande ogen aangekeken en gezegd dat ze echt verliefd waren geweest, maar dat het gewoon niet lukte.

'Michiel wilde je graag zelf gedag zeggen,' had zijn moeder gezegd. 'Maar hij gaat een tijdje naar het buitenland voor werk.' Ze had Fedde een ingepakt cadeau gegeven. 'Dit moest ik je geven.'

In het pakje had een boek over fossielen gezeten. Het was zwaar en dik, en er stonden veel foto's in. Maar toch had Fedde er nooit in gekeken. Het stond te verstoffen in zijn boekenkast.

Na die dag had zijn moeder niet meer over Michiel gesproken, en Fedde ook niet. Ze deden allebei alsof Michiel er nooit was geweest, al had Fedde best gemerkt dat zijn moeder verdrietig was. Het had zeker een paar weken geduurd voor hij haar weer eens echt hard had horen lachen. Dat was toen hij per ongeluk de sloot in was gefietst en bedekt met modder en kroos de galerij op was gestrompeld.

Echt leuk had Fedde zijn duik niet gevonden, maar de lachtranen op zijn moeders wangen hadden zijn blunder een beetje goedge maakt.

Het theater

‘Hoe krijgen we dit nou mee?’ Fedde kijkt naar de grote plank die hij in het berghok onder de flat heeft gevonden. De plank was van meneer Smit, die naast hen woont. Hij vond het goed als Fedde hem gebruikte. Dat had hij zelf gezegd.

‘Heb je een karretje of zo?’ stelt Juul voor. Ze kijkt om zich heen. Het berghok staat vol spullen, maar er is niets wat op een kar lijkt.

‘Misschien kunnen we de plank op mijn skateboard binden,’ zegt Fedde nadenkend. Hij pakt zijn oude skateboard uit de hoek en legt het op de grond. ‘En dan trek ik het met een touw achter ons aan. Als jij dan dat balkje draagt...’

‘Dat kan ik wel,’ zegt Juul. Ze pakt het stuk balk uit Feddes armen. ‘Waar is dit voor?’

‘Dat maak ik straks vast onder de loopplank. Als ik het goed doe, dan kan de loopplank niet verschuiven als meneer Vaslav er met

zijn rollator overheen loopt.’

‘Handig,’ zegt Juul, onder de indruk. Ze pakt een bol touw uit een van de kratten in de kast. ‘Kunnen we dit gebruiken?’

Samen leggen Juul en Fedde de plank op het skateboard. Het is nog niet zo makkelijk, want de plank is behoorlijk groot. Pas na een poging of vijf lukt het om het skateboard er zo onder te binden dat ze de plank achter zich aan kunnen trekken.

‘Zullen we gaan?’ Fedde slingert zijn rugzak op zijn rug. Er zit een kleine handzaag in, en ook een elektrische schroevendraaier en een doosje schroeven. Uit het zijvak steekt een klein flesje smeerolie.

‘Weet je zeker dat je moeder het goed vindt?’ vraagt Juul.

‘Wat?’ Fedde geeft een ruk aan het touw als de plank op wielen achter een stoepje blijft steken.

Juul knikt naar de tas vol gereedschap. ‘Dat je al die spullen meeneemt? Ik mag niet eens de staafmixer gebruiken. En jij hebt de halve gereedschapskist in je tas zitten.’

Fedde grinnikt. ‘Ik mag de staafmixer ook niet meer gebruiken. Weet je nog, met die chocomousse?’

‘O ja,’ giechelt Juul. ‘Dat ging een beetje mis. Alles zat onder.’

‘Mijn moeder vond drie dagen later nog steeds bruine spetters, op de gekste plekken.’

Lachend lopen Fedde en Juul verder.

Natuurlijk mag Fedde de elektrische schroevendraaier gebruiken. En de zaag, en alle andere gereedschapsdingen uit het berghok. Hij is juist degene die thuis dat soort klusjes doet! Vroeger

kwam opa nog wel eens helpen. Van hem heeft Fedde van alles geleerd: schilderijen ophangen, planken verstellen... Maar nu kan Fedde het meeste zelf. Dat is wel zo handig, want opa en oma wonen best een eind weg. Het is ruim een uur rijden.

Fedde heeft laatst zelfs zijn nieuwe bed in elkaar gezet! Zijn moeder hielp wel mee, maar Fedde was degene die de bouwtekening en instructies begreep.

Soms vraagt zijn moeder meneer Smit even te komen helpen. Die doet dat graag en hij woont toch vlakbij.

Even later staan ze weer voor het oude gebouw.

‘Er is niet eens een bel,’ merkt Fedde. ‘Moeten we kloppen?’

‘Daar!’ Juul wijst naar de klopper op de grote deur. Ze slaat er stevig mee tegen het hout.

Een beetje zenuwachtig staan Fedde en Juul te wachten.

‘Ik denk dat hij niet thuis is,’ zegt Juul na een tijdje.

Ze willen zich al omdraaien, maar dan klinkt er toch gerommel aan het slot. De deur gaat open, en meneer Vaslav kijkt verbaasd naar de twee kinderen tegenover hem.

‘Hallo?’ zegt hij verrast. ‘Jullie weer?’

Fedde doet een stapje opzij en wijst naar de grote plank die hij achter zich aan getrokken heeft. ‘Ik kom een loopplank maken,’ legt hij uit. ‘Voor de rollator. En ik heb ook olie meegenomen voor het voorwiel.’

Meneer Vaslav staart Fedde verbijsterd aan. ‘Tjemig,’ stamelt hij. ‘Waar heb ik dat aan te danken?’ Hij trekt de deur verder open

en maakt een uitnodigend gebaar met zijn wandelstok. ‘Willen jullie binnenkomen?’

Nieuwsgierig lopen Juul en Fedde achter meneer Vaslav aan. Ze kijken hun ogen uit. Meneer Vaslav gaat hen voor. Zijn houten stok tikt hard op de plavuizen. Ze lopen via de hal door een smalle gang, die wel twee keer de bocht om gaat.

‘Hier woon ik,’ zegt meneer Vaslav. ‘Het is niet echt groot.’

Fedde en Juul staan samen met meneer Vaslav in een kleine woonkamer met een keukentje. De boekenkasten langs de wand zijn zo vol dat de planken een beetje doorbuigen onder het gewicht. Op de kleine, versleten bank liggen een zachte deken en een stapel kussens. En helemaal achterin staat een eenvoudig bed met een houten frame.

Het keukentje is zelfs nog kleiner dan dat bij Fedde thuis. Op het gasfornuis is maar plek voor twee pannen, en op het aanrechtblad passen precies een koffiezetapparaat en een pot met pollepels en ander keukengerei.

‘Dit was vroeger een van de kleedkamers van het theater,’ legt meneer Vaslav uit. ‘Deze was het grootst. Het keukenblokje is er later in gezet, omdat sommige artiesten het fijn vonden om hier een eitje te kunnen bakken of wat soep op te warmen.’

Fedde staart met grote ogen naar de muur boven de bank. Die hangt helemaal vol krantenknipsels. Op elk knipsel is een foto te zien van een podium met rode gordijnen. Steeds staan er andere artiesten. Soms in uitbundige kostuums, soms in nette jurken en

pakken met een bos bloemen in hun hand...

‘Wat is het hier knus,’ zegt Juul.

Fedde loopt naar een krantenartikel en wijst ernaar. ‘Bent u dat?’

Meneer Vaslav knikt. Zijn ogen beginnen te twinkelen. ‘Lang, lang geleden, zoals je ziet. Mijn baard was nog niet zo wit en vlas-sig.’

Hij loopt naar het artikel toe en trekt de punaise uit de muur. ‘Dit ben ik, samen met mijn dochter, Nina. We runden dit theater samen.’

Fedde kijkt naar de jonge vrouw naast de jongere versie van meneer Vaslav. Ze heeft donkere krullen en stralende ogen. Ze heeft haar arm om meneer Vaslav heen geslagen.

‘Ze lijkt op u,’ zegt Juul. ‘Vooral de ogen.’

Het blijft even stil.

‘Dat zeiden de mensen vaker,’ zegt meneer Vaslav. ‘Maar ze leek ook op haar moeder. Die had net zulk prachtig haar.’ Hij zucht. ‘Mijn vrouw Eleonora overleed toen Nina twaalf jaar was. Vanaf toen waren Nina en ik met z’n tweeën. Het viel niet mee, maar we hebben ons toch gered.’

Net als mam en ik, denkt Fedde.

‘We hebben veel van elkaar geleerd. Ik kon bijvoorbeeld helemaal niet koken, en zij wel. Ze hielp haar moeder vaak in de keuken. En ik leerde haar weer andere dingen. Vooral over het theater. Na de middelbare school heeft ze een tijdje gestudeerd in een grote stad, maar dat was niets voor haar. Na twee jaar kwam ze

naar huis. We besloten er samen voor te gaan... Dankzij een grote erfenis binnen de familie kon ik dit pand kopen. Samen met Nina toverde ik het om in een theater. Theater 't Gouden Randje, een klein en knus theater voor allerlei soorten voorstellingen. Het theater is vernoemd naar Nina's moeder. Iemand zei ooit over haar: "Eleonora sprankelt – ze geeft elke dag een gouden randje." Dat is me altijd bijgebleven, want het was ontzettend waar. Daarom hebben we het theater zo genoemd.'

Fedde ziet dat meneer Vaslavs ogen een beetje waterig zijn geworden.

'Nina boekte de artiesten en organiseerde de kaartverkoop. En ik was meer van de techniek. Decors, licht, geluid... Daar lag mijn talent. We waren echt een goed team. Helaas mocht ook Nina niet oud worden.' Meneer Vaslavs stem klinkt een beetje schor. 'Ze was pas drieëndertig toen ze overleed. Ze had al haar hele leven een zeldzame ziekte, waar ze gelukkig goed mee kon leven. Maar toen ze een heftige griep kreeg en daarna een dubbele longontsteking kwam ze er niet meer bovenop. Haar lichaam liet haar in de steek.'

'Wat erg,' zegt Juul geschrokken.

'Ik heb het nog een tijdje geprobeerd, het theater. Maar zonder Nina was de glans eraf. Het lukte me niet meer.'

'Is het theater toen gesloten?' vraagt Fedde zacht.

Meneer Vaslav knikt en prikt het krantenartikel terug op de muur.

'Willen jullie het zien?' vraagt hij dan. 'Het theater?'

'Graag!' zeggen Fedde en Juul in koor.

Nieuwsgierig volgen ze meneer Vaslav. Ze lopen opnieuw door de lange, smalle gang. In het halletje rolt meneer Vaslav een propvol kledingrek vol oude jassen opzij.

'Zijn die allemaal van u?' vraagt Fedde verwonderd.

'Nee hoor,' zegt meneer Vaslav lachend. 'De meeste jassen zijn hier ooit blijven hangen. Ik zou ze eigenlijk weg moeten doen.'

Twee openslaande deuren worden zichtbaar. Ze piepen een beetje als meneer Vaslav ze openduwet.

Hij rommelt aan een klein knoppenkastje aan de muur, en dan springen de lichten aan.

Feddes mond valt open, en Juul hapt naar adem.

Ze herkennen het theater meteen van de foto's. Het hoge houten podium met de zware rode gordijnen en de versieringen op het plafond. De donkerpaarse stoelen in de zaal, de vleugel op het toneel. Er is een laken overheen gedrapeerd.

'Het is nog heel mooi,' zegt Juul vol bewondering.

'Een beetje stoffig,' zegt meneer Vaslav knikkend. 'Maar verder is het nog precies zoals het was.'

'Speelt u nog wel eens op de vleugel?' vraagt Fedde.

Meneer Vaslav schudt zijn hoofd. 'Ik kom hier bijna nooit meer.'

'Wat zonde,' verzucht Juul. 'Dat dit theater niet meer gebruikt wordt.'

Meneer Vaslav geeft niet meteen antwoord. Maar dan laat hij zich op een van de paarse stoelen zakken.

'Theater is belangrijk,' zegt hij dromerig. 'Op het toneel kan alles